

BEŞERİ SİSTEMLER - I

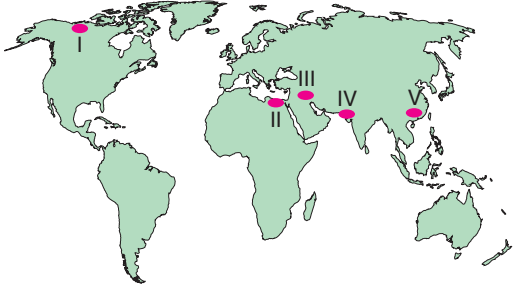
Test - 01

Yerleşmelerin Yer Seçimi - I

DERS UYGULAMA Föyleri

1. Yerleşik hayata tarımla birlikte geçildiğinden ilk yerleşim bölgelerinin tarıma uygun alanlar olduğu göze çarpar.

Buna göre yukarıda numaralanmış yerlerden hangisinin ilk yerleşim alanları arasında bulunduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

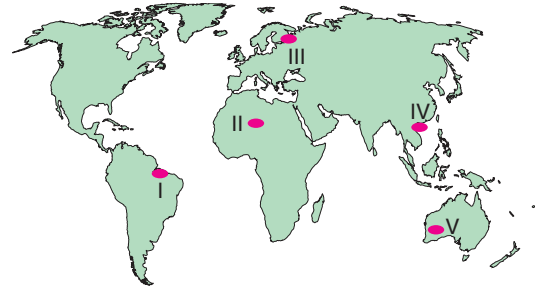
2. Aşağıdakilerden hangisi yeryüzünde yerleşmeyi etkileyen doğal faktörlerden biri değildir?

- A) Yer şekilleri B) Tarımsal faaliyetler
C) İklim özellikleri D) Bitki örtüsü
E) Su kaynakları

3. Dünyada ilk yerleşim bölgelerinin kuruldukları yeri etkileyen en önemli faktör aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- A) Yükseklik
B) Denize göre konum
C) Hidrografik yapı
D) Ulaşım ağları
E) İklim koşulları

4. Doğal ortam koşullarının insan yaşamına uygun olduğu yerlerde yerleşmeler daha yoğundur. Ilıman iklim koşulları, su kaynakları, verimli topraklar ve önemli yer altı kaynakları doğal ortamı yerleşmeye uygun hâle getirecek başlıca özelliklerdir.

Buna göre haritada numaralanmış alanların hangisinde doğal ortam koşulları yerleşmeye daha uygundur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Yükseklik arttıkça sıcaklık azaldığı için belirli bir yükseklikten sonra yerleşmelere rastlanmaz. Bu yükseklik “yerleşme üst sınırı” olarak ifade edilir. Yerleşme üst sınırı enleme bağlı olarak Ekvator’dan kutuplara gidildikçe düşer. Ayrıca dağların kutuplara bakan yamaçlarında da bu sınır düşüktür.

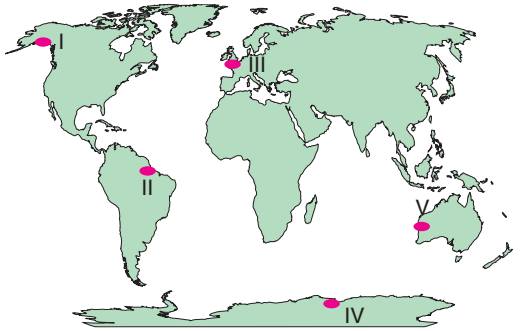
Buna göre aşağıda verilen dağların hangisinde yerleşme üst sınırının daha yüksek olması beklenir?

- A) Kayalık Dağları’nın kuzey yamacı
B) Himalaya Dağları’nın batı yamacı
C) Toros Dağları’nın güney yamacı
D) İskandinav Dağları’nın kuzey yamacı
E) Alp Dağları’nın doğu yamacı

6. Aşağıda verilen alanlardan hangisinin yerleşmeye elverişsiz olması diğerlerinden farklı bir nedene bağlıdır?

- A) Kongo havzası
- B) Kuzey Afrika
- C) Batı Avustralya
- D) Orta Asya
- E) Arap Yarımadası

7.

Haritada numaralanmış alanların yerleşme özellikleri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) I numaralı alan, iklim koşulları yerleşmeye pek elverişli olmamasına rağmen sahip olduğu yer altı zenginliklerinden dolayı nüfuslanmıştır.
- B) II numaralı alanda, yağış ve sıcaklık şartları çok elverişli, orman varlığı bakımından zengin olduğu için bu alanda yerleşmeler çok yoğundur.
- C) III numaralı alanda iklim koşullarının elverişli, ulaşım ve sanayi gelişmiş olmasından dolayı yerleşmeler yoğundur.
- D) IV numaralı alan, sıcaklıkların yıl boyunca 0 °C'nin altında olması ve yüzeyin her zaman buzlarla kaplı olması nedeniyle sürekli yerleşmeye uygun değildir.
- E) V numaralı alanda aşırı sıcaklık ve su eksikliği yerleşmelerin oluşmasını olumsuz yönde etkilemiştir.

8. Dünya üzerindeki çöller, bataklıklar, buzullar, dağlık ve yüksek yerler yerleşmeye elverişli alanlar değildir. Ancak olumsuz koşullara rağmen bu tür yerlerde bazı yerleşim alanlarının bulunduğu görülür. Bu yerleşmelerin kurulması; yer altı kaynakları, turizm potansiyeli ya da kutsal bazı değerlere sahip olmasından kaynaklanır.

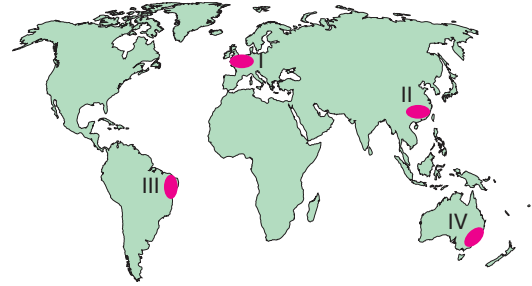
Bu duruma;

- I. Yakutsk (Rusya),
- II. Dubai (Birleşik Arap Emirlikleri),
- III. Mekke (Suudi Arabistan),
- IV. Yellowknife (Kanada),
- V. Rotterdam (Hollanda)

kentlerinden hangisi örnek gösterilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Coğrafi keşifler sonucunda yeni kıtaların keşfi bu kıtalara yönelik göçlere sebep olmuş ve bu kıtalara yeni yerleşim alanlarının kurulmasına neden olmuştur.

Haritada numaralanmış alanlardan hangileri bu yerleşim alanları arasındadır?

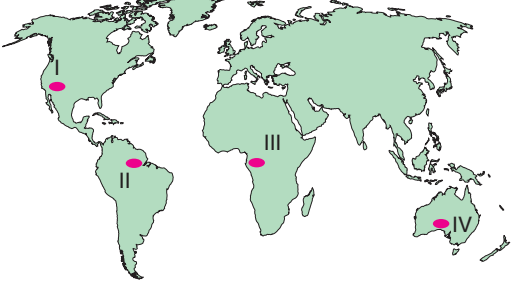
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

1065846

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Yeryüzünde yerleşmeleri sınırlandıran faktörlerden biri de ormanlardır. Gür ormanlar tarım ve ulaşım açısından elverişsizdir. Bu nedenle bu alanlar yerleşmeye uygun değildir.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangilerinde ormanların yerleşmeyi sınırlandıran önemli bir faktör olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV
2. Kutuplar, çöller, yüksek dağlar, yağmur ormanları, okyanus ve denizler, yerleşmeyi sınırlandıran doğal faktörlerdir. Bu faktörleri kapladıkları alanlara göre sıralamak gerekirse en başa ---- yazılması gerekir.
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi daha uygun olur?
- A) okyanus ve denizlerin
B) yağmur ormanlarının
C) çöllerin
D) kutupların
E) yüksek dağların
3. Karaların yerleşmeye uygun olan veya yerleşilen alanlarına "ökümen alan", yerleşilmemiş alanlara ise "anökümen alan" adı verilir.
- Buna göre aşağıdakilerden hangisinin anökümen alanlardan biri olduğu söylenemez?
- A) And Dağları
B) Antarktika kıtası
C) Himalayalar
D) Grönland'ın iç kesimleri
E) Kuzey Afrika

4. Ekvatorial bölgede aşağıdaki yerlerden hangisi yerleşmeye diğerlerinden daha uygundur?

- A) Göl kıyıları B) Yüksek yaylalar
C) Ormanlık alanlar D) Alçak ovalar
E) Akarsu havzaları

5. Aşağıdaki haritada dünya üzerinde kurulmuş ilk medeniyetlerin yerleri gösterilmiştir.

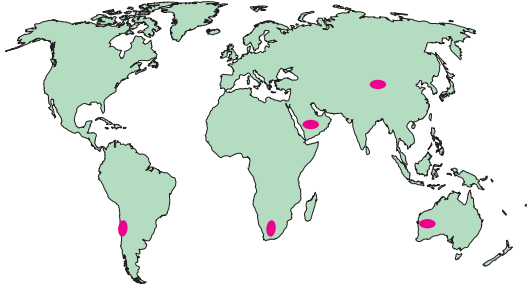
Buna göre bu medeniyetlerden hangilerinin kurulduğu yerlerin seçiminde akarsuların etkisi daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V
6. Kırsal yerleşmeler vadi içlerinde, akarsu kenarlarında, dağların eteklerinde, ormanlık alanlarda, deniz ve göl kenarlarında bulunur.
- Bu parçada açıklanan kırsal yerleşmeler aşağıdakilerden hangisine göre sınıflandırılmıştır?
- A) Dokusuna göre
B) Şekil özelliğine göre
C) Kurulduğu yere göre
D) Ekonomik faaliyetlerine göre
E) Nüfus yoğunluğuna göre

7. Aşağıdakilerden hangisi bilim ve teknolojideki gelişmelerin yerleşmeye etkisine örnek gösterilemez?

- A) Isıtma sistemlerindeki gelişmelerle çok soğuk yerlere yerleşmesi
- B) Denizin doldurulmasıyla yapay yerleşim alanlarının kurulması
- C) Alçak düzlüklerin çevresinde dairesel yerleşmelerin gelişmesi
- D) Büyük kentlerde çok katlı binaların yapılmasıyla yerleşmelerin dikey yönde büyümesi
- E) Sulama sistemleri kurarak kurak bölgelerin yerleşim alanı hâline getirilmesi

8. Aşağıda yerleşmelerin az olduğu bazı alanlar farklı renkle gösterilmiştir.

Buna göre yerleşmelerin az olduğu bu alanlar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ormanlar
- B) Çöller
- C) Dağlar
- D) Buzullar
- E) Bataklıklar

9. Yerleşme yerinin seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde birtakım doğal ve beşerî faktörler etkilidir.

Aşağıdakilerden hangisi yerleşmeyi etkileyen beşerî faktörlerden biri değildir?

- A) Göçler
- B) Ekonomik faaliyetler
- C) Ulaşım olanakları
- D) Bitki örtüsü
- E) Coğrafi Keşifler

10. Aşağıdakilerden hangisi dünyada ilk yerleşmelerin kurulduğu alanlardan biri değildir?

- A) And Dağları
- B) Sarı Irmak ve Gökırmak çevresi
- C) Fırat ve Dicle nehirleri arası
- D) Nil Nehri çevresi
- E) Tuna Nehri'nin yukarı çıkışı

11. Aşağıda yerleşmelerle ilgili bazı özellikler verilmiştir.

- Kuzey Yarım Küre'de yerleşmelerin Güney Yarım Küre'den daha yoğun olması
- Kuzey Afrika, Orta Asya ve Arap Yarımadası'nda yerleşmelerin az olması
- Birleşik Arap Emirlikleri'nde Yapay Palmiye Adası'nın inşa edilmesi
- Kuzey Amerika'nın doğu kıyılarında yerleşmenin yoğun olması

Bu özelliklerin nedenleri arasında aşağıdaki faktörlerden hangisi yer almaz?

- A) Bataklık ve ormanlık alanların fazla olması
- B) Bilim ve teknoloji alanında gelişmeler olması
- C) Kurak alanların geniş yer kaplaması
- D) Kara ve denizlerin dağılışı
- E) Sanayinin ve ticaretin gelişmesi

12. Aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisi yerleşmelerin gelişmesini ve büyümesini diğerlerinden daha çok etkiler?

- A) Tarım
- B) Hayvancılık
- C) Ormancılık
- D) Sanayi
- E) Turizm

1065847

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Yerleşmeler büyüklüklerine göre kırsal veya kentsel olarak ikiye ayrılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yerleşmelerin bu şekilde sınıflandırılmasında kullanılan ölçütlerden biri değildir?

- A) Yaşayan insan sayısı
B) Sosyal yaşam olanakları
C) Ekonomik faaliyet türü
D) Kilometrekareye düşen insan sayısı
E) Meslek ve iş kolu çeşitliliği

2. 9. sınıf coğrafya dersinde bir grup öğrencinin dağınık kır yerleşmeleriyle ilgili aralarında aşağıdaki diyaloglar geçmiştir.

Temel: Araziye yayılan meskenler birbirinden uzaktır ve patika yollarla birbirine bağlanmıştır.

Ayşe: Meskenlerin arasındaki ulaşım olanakları zordur.

Dursun: Meskenler tektonik ovaların tabanlarında yapılmıştır.

Emine: Yerleşmelerin kapladığı alan geniştir.

İdris: Altyapı imkânları kısıtlıdır.

Buna göre hangi öğrencinin dağınık kır yerleşmesiyle ilgili açıkladığı bilgi yanlıştır?

- A) Temel B) Ayşe C) Dursun
D) Emine E) İdris

3. Köy altı yerleşmelerinde temel ekonomik faaliyet hayvancılık olmakla birlikte çok az da olsa tarım yapılır. Bu yüzden köy altı yerleşmelerinin büyük kısmı geçicidir.

Aşağıdakilerden hangisi geçici olan bu yerleşmelerden biri değildir?

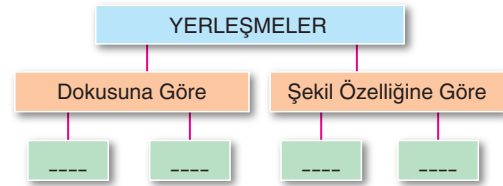
- A) Divan B) Oba C) Ağıl
D) Yayla E) Kom

4. • Evlerin birbirinden uzak bulunduğu yerleşmeler I yerleşmelerdir.
• Belirli hatlar (yol, akarsu, kıyı) boyunca kurulan yerleşmeler II yerleşmelerdir.
• Bir alan çevresinde kurulan yerleşmeler III yerleşmelerdir.

Bu açıklamalarda boş bırakılan yerlere getirilmesi gereken ifadeler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	seyrek	sık	toplu
B)	toplu	çizgisel	dairesel
C)	dağınık	çizgisel	dairesel
D)	dairesel	toplu	çizgisel
E)	sık	seyrek	toplu

5. Aşağıda yerleşmelerle ilgili bir kavram haritası verilmiştir.

Bu kavram haritasında boş bırakılan kutulara aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Toplu yerleşmeler
B) Dairesel yerleşmeler
C) Köy altı yerleşmeleri
D) Çizgisel yerleşmeler
E) Dağınık yerleşmeler

6. Teknolojik gelişmeler ve buluşlara bağlı olarak bir yerleşmenin kent özelliği göstermesine neden olan fonksiyonlar da çeşitlenmiştir.

Aşağıda verilen fonksiyonlardan hangisine sahip kentlerin ortaya çıkması günümüze daha yakın bir dönemde gerçekleşmiştir?

- A) Din B) Liman C) Maden
D) Turizm E) Sanayi

7. Bir yerleşim alanının nüfusunun büyümesi ve sosyo-kültürel alanda gelişmesini sağlamada aşağıda verilen durumlardan hangisinin diğerlerine göre daha az etkili olacağı söylenebilir?

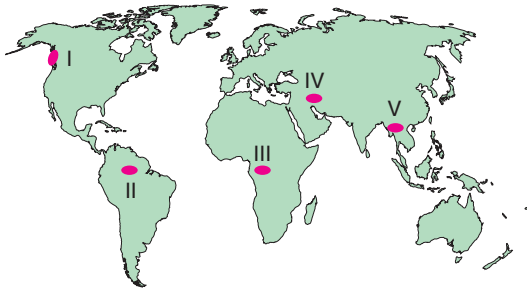
- A) Bölgeye yeni bir üniversite kurulması
- B) Serbest ticaret bölgesi oluşturulması
- C) Turizm olanaklarının çeşitlenmesi
- D) Otomotiv fabrikasının kurulması
- E) Orman işletmesinin açılması

8. Yerleşim alanlarının doğal koşullarının farklı olması yerleşim alanlarında farklı ekonomik değerlerin üretilmesini sağlamıştır. Çeşitli keşifler ve gelişmelerle üretimde meydana gelen hızlı artış, tüketim talebinin üstünde üretim gerçekleşmesini sağlamıştır. Böylece farklı yerleşim alanları arasında takas faaliyetleri başlamıştır. Bu sürecin sonunda ilk ---- kentleri ortaya çıkmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerin aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanması doğru olur?

- A) sanayi
- B) ticaret
- C) tarım
- D) maden
- E) turizm

9. Kurak ve yarı kurak iklimlerin görüldüğü alanların kırsal kesimlerinde konutlarda kullanılan temel yapı malzemesi kerpiçtir.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinin kırsal kesimlerinde kerpiç konutların yaygın olması beklenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıda iki kent yerleşmesinin gelişimi anlatılmıştır.

- Sanayi devriminden sonra konum açısından elverişli koşullara sahip olan kentlerde mamul madde üretiminin artması bu kentlerin hızlı bir şekilde büyümesini sağlamıştır. Böylece ___I___ kentleri ortaya çıkmıştır.
- Gelişen sanayi etkinliklerine bağlı olarak yer altı kaynaklarına olan gereksinim artmıştır. Böylece önemli yer altı kaynaklarının bulunduğu alanlardaki yerleşmeler büyüyerek ilk ___II___ kentlerini ortaya çıkarmıştır.

Numaralanmış boşluklara aşağıdakilerden hangisinin gelmesi daha uygundur?

	I	II
A)	sanayi	maden
B)	sanayi	ticaret
C)	ticaret	maden
D)	ticaret	sanayi
E)	idari	ticaret

11. Aşağıdakilerden hangisi kırsal alanlarda mesken yapımında kullanılan malzemelerin betonarme olmasını etkileyen faktörlerden biridir?

- A) Gelir düzeyi
- B) Bitki örtüsü
- C) Kayaç cinsi
- D) Doğal afetler
- E) Yeryüzü şekilleri

1065848

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. “Köyümüz bir meydan etrafındaki evlerden oluşur. Meydanda bulunan köy çeşmesinin başında bazen kuyruk oluşur. Geçimimiz tahıl tarımına dayanır. Tarım faaliyetlerinin tamamına yakını makinelerle yapılır.”

Bazı bilgilerin verildiği bu köy yerleşmesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yerleşme daireseldir.
B) Su sorunu yaşanmaktadır.
C) Yerleşme dokusu sıktır.
D) Engebe azdır.
E) Ulaşım gelişmemiştir.

2. Konutların belirli hatlar boyunca dizildikleri yerleşmeler “çizgisel yerleşme” adını alır. Düz arazilerde yerleşmenin her yöne kolayca gelişme olanağı bulduğu alanlarda “dairese yerleşme” yaygındır.

Buna göre;

- I. kıyı çizgisine paralel olan,
II. kerkik bir vadi boyunca yerleşilen,
III. bir kara yolunu takip eden

yerleşmelerden hangilerinin çizgisel olması beklenir?

- A) Yalnız III
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

3. Yerleşim alanı üzerinde bulunan meskenlerin dağılışı yerleşmelerin dokularını oluşturur. Yerleşmeler toplu ve dağınık dokulu olarak sınıflandırılır.

Aşağıdakilerden hangisi kırsal yerleşmelerin dokusunu etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Sosyal ilişkiler
B) Ekonomik faaliyetler
C) Arazinin engebesi
D) İdari yapı
E) Su kaynakları

4. Hayvancılığın yapıldığı köy altı yerleşmeleri geçici özellik gösterirken tarımın yapıldığı yerleşmeler genellikle kalıcıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kalıcı köy altı yerleşmelerinden biri değildir?

- A) Çiftlik
B) Bağ evi
C) Divan
D) Mezra
E) Mahalle

5.

	Ekonomik Etkinlikler
I. Yöre	Tarım, hayvancılık ve ormancılık
II. Yöre	Sanayi, ticaret, bankacılık ve sigortacılık

Tabloda ekonomik etkinlikleri verilen bu yörelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. yörede kırsal alanlardaki meskenlerde genelde doğal çevrede bulunan malzemeler kullanılır.
B) II. yörede okul, hastane, banka gibi kurum ve kuruluşların sayısı fazladır.
C) I. yörenin kapladığı alan daha dardır.
D) II. yörede yerleşmelerde doğal çevrenin etkisi daha fazladır.
E) I. yörede meskenler ve meskenlerin kat sayısı daha azdır.

6. Kırsal alanlarda meskenlerin yapımında kullanılan yapı malzemelerinde doğaya bağımlılık fazladır. Ormanların yaygın olduğu alanlarda ahşap, kireç taşının yaygın olduğu alanlarda taş, kurak ve yarı kurak alanlarda ise kerpiç konutlar daha yaygındır.

Buna göre aşağıdaki ülke ve kırsal alanlarında yaygın olan konut tipleri eşleştirmelerinden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Hindistan - Ahşap
B) Endonezya - Kerpiç
C) Afganistan - Kerpiç
D) İtalya - Taş
E) Japonya - Ahşap

7. Bazı yerleşim alanları zaman içinde önemini kaybedip ortadan kalkarken bazıları yüzyıllar boyunca varlığını koruyabilir.

Bir yerleşim merkezinin uzun zaman varlığını koruyabilmesi öncelikle aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Coğrafi konumunun elverişli olması
B) Bitki örtüsünün gür ve çeşitli olması
C) Geniş bir yüz ölçüme sahip olması
D) Sağlık ve eğitim kurumlarının fazla olması
E) Nüfus yoğunluğunun düşük olması

8. Aşağıdaki şehir yerleşmelerinden hangisinin sınıflandırılmasında fonksiyonu dikkate alınmamıştır?

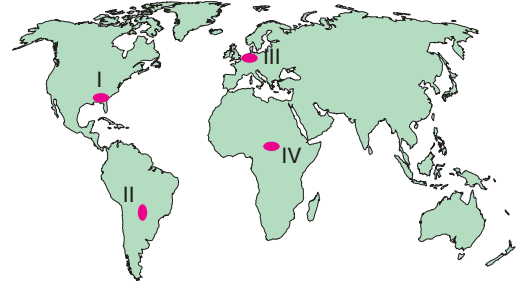
- A) İdari şehir
B) Metropol
C) Maden şehri
D) Tarım şehri
E) Sanayi şehri

9. • Nüfusu genellikle 2000 ile 20 000 arasındadır.
• Temel geçim kaynakları tarım, hayvancılık küçük çaplı sanayi ve ticaret olan yerleşmelerdir.
• Sanayi faaliyetleri genelde tarıma dayalıdır.

Bu özelliklere sahip yerleşmeler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köy yerleşmesi
B) Köy altı yerleşmesi
C) Kent yerleşmesi
D) Kasaba
E) Belde

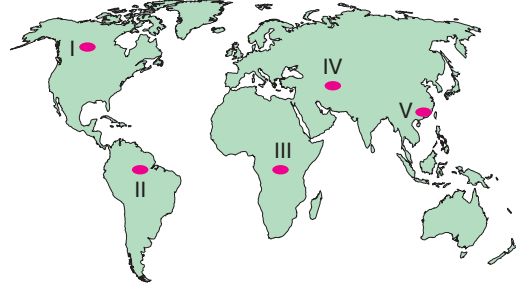
10. Ekonomik yönden gelişmemiş yerlerde kır yerleşmelerinin sayısı daha fazladır.

Bu haritada numaralanmış alanların hangilerinde kır yerleşmelerinin sayısı daha azdır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

11. Orman örtüsünün yoğun olduğu bölgelerin kırsal alanlarında konutların daha çok ahşap olduğu göze çarpar.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların bitki örtüsü göz önüne alındığında hangisinin kırsal kesimlerinde ahşap konutların yaygın olması beklenmez?

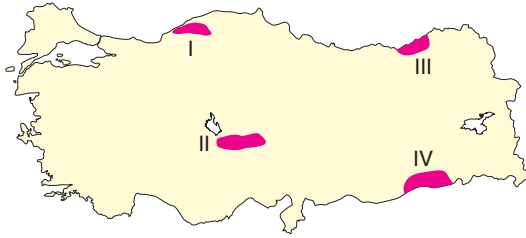
- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

1065849

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinin kırsal alanlarında toplu yerleşmelerin daha yaygın olması beklenir?

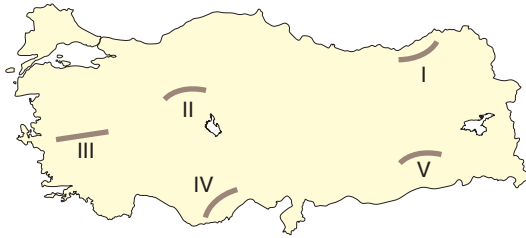
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Türkiye’de bazı yerleşim yerleri adlarını kurulduğu alanlardan almaktadır. Dört Yol ve Pazaryolu gibi isimler konaklama amacıyla kurulan yerleşmelere aittir. Uzunköprü, Demirköprü, Köprüköy gibi yerleşmeler ise akarsuların köprüler aracılığıyla geçildiği alanlarda bulundukları için bu isimleri almıştır.

Bu parçada yerleşim alanlarının kurulmasında ve gelişmesinde aşağıdaki faktörlerden hangisinin etkisinin daha fazla olduğu anlatılmıştır?

- A) Yer altı kaynakları
B) Sanayi tesisleri
C) Ulaşım ağları
D) Limanlar
E) Tarım arazileri

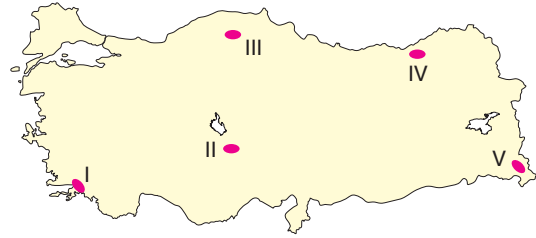
3. Türkiye’de genelde dağların güneye bakan yamaçları daha sıcak olduğu için bu yamaçlarda yerleşmeler daha yoğundur.

Haritada numaralanmış alanlardaki dağlardan hangisi bu genellemeye uymaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Yukarıdaki haritada numaralanmış yerlerin hangisinde yerleşmeyi sınırlandıran faktör diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Kızılırmak Nehri kıyılarında uzanan yerleşmeler
II. Doğu Karadeniz kıyılarındaki yerleşmeler
III. Salihli ile Alaşehir arasındaki kara yolu boyunca uzanan yerleşmeler

Bu yerleşmelerden hangileri şekilsel özelliğine göre çizgisel yerleşmelere örnektir?

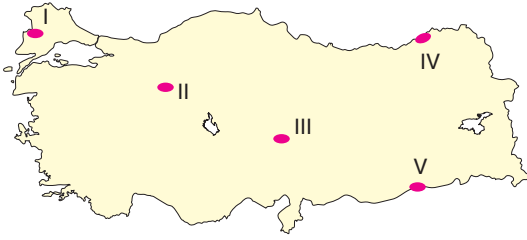
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. Ordu, Giresun, Rize gibi merkezlerde nüfus ve yerleşim alanları dar bir alana sıkışmışken İzmir ve çevresinde geniş bir alana yayılmıştır.

Yerleşmelerin yayıldığı alanlardaki bu durum, illerin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin farklılığıyla açıklanabilir?

- A) İklim özellikleri
B) Dağların denize göre konumu
C) Su kaynakları
D) Ekonomik faaliyetler
E) Nüfus hareketleri

7.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde dağınık kır yerleşmelerine daha sık rastlanması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıda ülkemizdeki bazı alanların yerleşme özellikleri verilmiştir.

Bu alanların hangisinde yerleşme özelliği ve nedeni yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Yeryüzü şekilleri
II. Su kaynakları
III. Toprak yapısı
IV. Yer altı zenginlikleri

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'de kır yerleşmelerinin dokusunun dağınık olmasında etkili olan faktörlerdir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Aşağıdakilerin hangisinde Türkiye'de yerleşmelerle ilgili özellikler ile temel etkenleri yanlış eşleştirilmiştir?

Özellik	Temel Etken
A) Bir köy olan Batman zamanla büyüyerek il hâline gelmiştir.	Maden
B) Tuz Gölü çevresinde yerleşme olanakları kısıtlıdır.	İklim
C) Muğla çevresinde yerleşme olanakları kısıtlıdır.	Yer şekilleri
D) İstanbul yerleşmenin sık olduğu alanlardan biridir.	Toprak verimliliği
E) İzmir ve Bursa'da yerleşmeler yoğundur.	Sanayi

11. İklim koşullarının elverişli olması, su kaynaklarının bol olması ve verimli tarım alanlarına sahip olması Anadolu'yu birçok medeniyetin merkezi hâline getirmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'da kurulan bu medeniyetlere ait ilk yerleşim yerlerinden biri değildir?

- A) Göbeklitepe (Şanlıurfa)
B) Çayönü (Diyarbakır)
C) Alacahöyük (Çorum)
D) Çatalhöyük (Konya)
E) Beypazarı (Ankara)

1065850

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. “Sanayi devriminden sonra şehirleşme oranı artmıştır. Yaşam standardının yükselmesi ve monoton şehir hayatı gezme ve dinlenme gibi amaçlar taşıyan seyahatlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu seyahatler daha çok doğal güzellikleri ve tarihî değerleri fazla olan yerlere doğru gerçekleşmiştir. Bu seyahatlerin yoğunlaştığı yerler yeni bir şehir fonksiyonunun oluşmasına neden olmuştur.”

Aşağıdaki şehirlerin hangisinde bu fonksiyonun geliştiği söylenemez?

- A) Fethiye B) Alanya C) Marmaris
D) Karabük E) Bodrum

2. Türkiye’de aşağıdakilerden hangisi iklim koşulları uygun olduğu hâlde yerleşmelerin seyrek olduğu yerlerden biri değildir?

- A) Menteşe Yöresi
B) Yıldız Dağları
C) Bursa çevresi
D) Teke Yöresi
E) Taşeli Yöresi

3. Türkiye’de yerleşmelerin dağılışı dengeli değildir, yerleşmelerin sık ve seyrek olduğu alanlar vardır.

Aşağıdakilerden hangisi yerleşmelerin seyrek olduğu alanlardan biri değildir?

- A) Alüvyal ovalar
B) Karstik bölgeler
C) Kurak alanlar
D) Dağlık alanlar
E) Bataklıklar

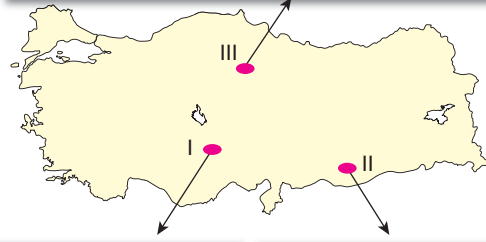
4. Türkiye’de bazı şehirlerde fonksiyonların birkaçı veya tamamı ön plana çıkar.

Buna göre aşağıdaki şehirlerin hangisinde tarım ve sanayi fonksiyonları birlikte ön plandadır?

- A) Rize B) Antalya C) Konya
D) Adana E) Van

5.

Günümüzden beş bin yıl öncesine tarihlenmektedir. Hititlere başkentlik de yapan bu yerleşmede heykeller, kil tabletler, seramikler, kronolojiye göre sıralanmış yazılı belgeler bulunmuştur.

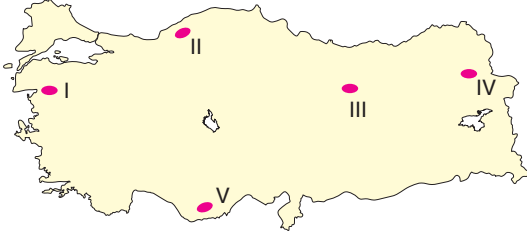
Günümüzden yaklaşık 8200 yıl öncesinde kurulan yerleşmede tarımın yapıldığı ve toprak kapların kullanıldığı anlaşılmaktadır. Alanda on sekiz kültür katı tespit edilmiştir.

Günümüzden 12 bin yıl öncesinde kurulmuştur. Yerleşik hayat öncesine ait dinî bir yapı olduğu düşünülmektedir. UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi’ne girmiştir.

Özellikleri açıklanan ve haritada konumları gösterilen bu yerleşim alanlarının isimleri aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

	I	II	III
A)	Çayönü	Anı	Tilkitepe
B)	Çatalhöyük	Göbeklitepe	Alacahöyük
C)	Karain	Yarımburgaz	Beldibi
D)	Alişar	Hacılar	Aslantepesi
E)	Kültepe	Truva	Çatalhöyük

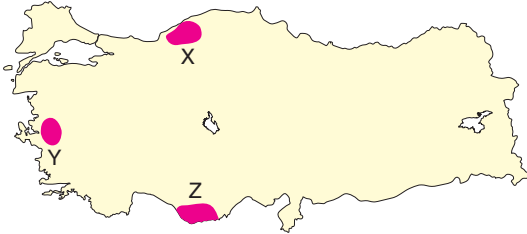
6. Türkiye’de sürekli yerleşmeler genelde 2000-2200 metrenin altındadır. Ancak bazı yerlerde bu yerleşmeler 2500 metreye kadar çıkabilir.

Haritada numaralanmış alanların hangisinde yerleşmeler diğerlerinden daha yüksekte bulunur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Türkiye’de, bazı alanlardaki yerleşmeleri;
- maden yataklarının işletilmesi ve iş imkânlarının yoğun olması,
 - engebeli arazinin ve kireçli toprakların varlığı
 - tarım, sanayi faaliyetlerin gelişmesi
- gibi faktörler etkiler.

Buna göre haritada verilen alanlardaki yerleşmeleri yukarıdaki numaralanmış faktörlerden hangileri etkiler?

	X	Y	Z
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	III	I	II
E)	III	II	I

8. Türkiye’de ilk yerleşmelerin Akdeniz kıyıları ile Fırat ve Dicle havzalarında kurulmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Su kaynaklarının fazla olması
B) Güvenlik imkânlarının bulunması
C) Maden rezervinin fazla olması
D) Bitki örtüsünün çeşitli olması
E) Turistik değerlerin bulunması

9. Türkiye’de idari fonksiyonlarına göre yerleşmelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) En büyük idari birim olan illerin sınırları içinde birden fazla şehir yerleşmesi bulunur.
B) İl yönetiminin bir alt kademesinde olan ilçelerde genel idarenin başında kaymakam bulunur.
C) Toplam nüfusu 750 000’den fazla olan iller büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür.
D) En küçük yerel yönetim birimi olan köylerde yönetimin başında seçimle görev alan muhtarlar bulunur.
E) İl veya ilçe merkezi olmayan belediye örgütlü yerleşmeler köy altı yerleşmeleridir.

10. Türkiye’de 30 tane büyükşehir belediyesi bulunmaktadır. Aşağıdakilerden hangisi büyükşehir belediyelerinden biri değildir?

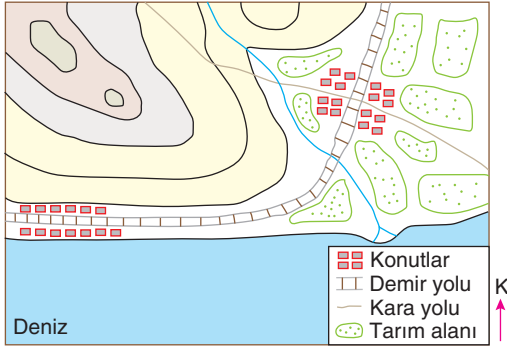
- A) Bursa B) Sinop C) Şanlıurfa
D) Malatya E) Aydın

1065851

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki topoğrafya haritasında bir yörenin güneyinde ve doğusunda bulunan iki yerleşme verilmiştir.

Bu yerleşmelerin dokularının farklı olmasında;

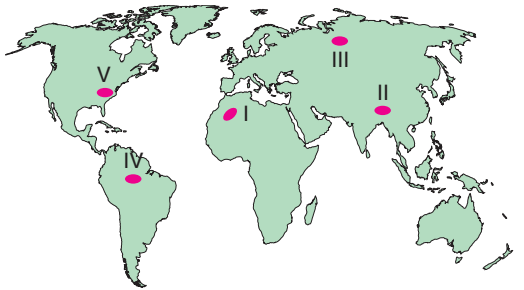
- I. ulaşım ağları,
- II. iklim koşulları,
- III. yer şekilleri

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Aşağıdaki haritada beş yöre ve bu yörelerin dördüne ait özellikler verilmiştir.

- Yüksek sıcaklık ve nemden dolayı yerleşmeye uygun değildir.
- Kuraklığın şiddetli olması yerleşmeleri sınırlandırmıştır.
- Verimli tarım alanları ve sanayinin gelişmiş olması yerleşmelerin yoğun olmasını sağlamıştır.
- Yükseklik ve engebenin fazla olması büyük yerleşmelerin kurulmasını engellemiştir.

Buna göre haritada numaralanmış hangi yöre ile ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bir ülkedeki X ve Y kentlerine her yıl yurt içinden ve yurt dışından çok sayıda insan gelmektedir. Bu insanlar X kentinden daha çok gezmek, dinlenmek, eğlenmek için yararlanmaktadır. Y kentine gelen insanlar ise genellikle fuarlara katılır, alışveriş ya da iş görüşmeleri yapar.

Buna göre bu şehirlerin fonksiyonları aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	X	Y
A)	Turizm	Ticaret
B)	Ticaret	Turizm
C)	Eğitim	Sanayi
D)	Ulaşım	Ticaret
E)	Turizm	Sanayi

4. Aşağıdakilerden hangisi ilk yerleşmelerin kurulduğu yerlerin coğrafi özelliklerinden biri değildir?

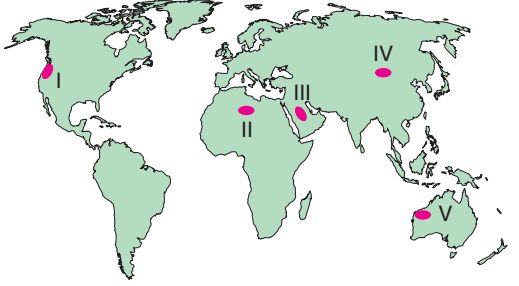
- A) Genelde Kuzey Yarım Küre'de bulunmaları
B) Ilıman kuşakta yer almaları
C) Volkanik arazinin yaygın olması
D) Su kaynaklarının fazla olması
E) Verimli toprakların bulunması

5. (I) Yeryüzünde yerleşmeye en elverişli alanlardan biri de Batı Avrupa'dır. (II) İklim koşullarının elverişli olması bu alanda nüfuslanmayı artırmıştır. (III) Verimli tarım alanlarının ve su kaynaklarının varlığı da bu durum üzerinde etkili olmuştur. (IV) Bölgedeki akarsuların hidroelektrik potansiyelinin yüksek olması sanayi için gerekli elektriğin üretilmesini sağlamıştır. (V) Ayrıca taş kömürü yatakları'nın varlığı sanayinin gelişmesi için uygun bir zemin hazırlamıştır.

Bu parçada Batı Avrupa ile ilgili verilen numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki haritada dünyada yerleşmeye uygun olmayan alanlar numaralandırılarak verilmiştir.

Bu alanlardan hangisinin yerleşmeye uygun olmamasında etkili olan faktör diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Doğal koşullar konutların türleri üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir.

Buna göre aşağıda bazı merkezlerdeki konutlarla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Konya'da apartman dairelerinde salona açılan iki odanın sık görülmesi ısıtmanın kolaylaştırılması ihtiyacından kaynaklanır. Bu durum kışların sert geçmesine bağlıdır.
- B) Rize'de dik çatılı evlerin görülmesi bakı etkisinden yararlanarak ısınmayı kolaylaştırma amacı taşır.
- C) Antalya'da geniş pencere ve geniş balkonlu meskenlerin yaygın olması yaz dönemindeki yüksek sıcaklık karşısında serinleme isteğinden kaynaklanır.
- D) Kars'ta yaygın olarak görülen kalın duvar ve dar pencereler yalıtım sağlamanın kolaylaştırılması amacını taşır. Bu durum kış sıcaklıklarının çok düşük olmasına bağlıdır.
- E) Şanlıurfa'da görülen Harran evlerinin yüksek tavanlı ve kubbeli olması yaz dönemindeki yüksek sıcaklıklardan kaynaklanır.

8. Anadolu, Eski Dünya karalarının birbirine en çok yaklaştığı alanda bulunduğundan bu kıtalar arasında geçiş alanı olma özelliği taşımaktadır. Bu nedenle ilk yerleşmelerin kurulduğu alanlardan biridir. Anadolu topraklarında, doğal barınaklardan olan mağaraların yaygın şekilde insanlar tarafından mesken edinildiği görülmektedir.

Mağaraların mesken olarak kullanımının Akdeniz kıyılarında yoğunlaşmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğal bitki örtüsü
B) Tatlısu kaynakları
C) Verimli tarım alanları
D) Yer altı kaynakları
E) Jeolojik özellikler

9. Kırsal bölgelerde konutların yapı malzemesi ve mimari tarzları üzerinde doğal ortam koşullarının belirleyici bir etkisi vardır. Doğal ortam koşullarından en belirleyici olan, iklim koşullarıdır. Ancak jeolojik yapı da konut tiplerini etkiler.

Buna göre,

- I. Adana'da evler geniş pencerelidir.
II. Harran'da evler kubbelidir.
III. Nevşehir'de taş konutlar yaygındır.

yargılardan hangileri jeolojik yapı ile ilişkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

1065852

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Yerleşme üst sınırı sıcaklığa bağlı olduğundan bu sınırın değişmesinde en önemli etken enlemdir.

Buna göre aşağıdaki ülkelerin hangisinde yerleşme üst sınırının daha düşük olması beklenir?

- A) Almanya B) Finlandiya C) Mısır
D) Endonezya E) Türkiye

2. Beşerî faaliyetlerin gerçekleştiği konutlardan, çalışma alanlarından ve sosyal mekânlardan meydana gelen yapıya "yerleşme" adı verilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu yapıyı sınırlandıran faktörler arasında yer almaz?

- A) Denizler ve okyanuslar
B) Yüksek ve engebeli alanlar
C) Sık ormanlar
D) Deltalar
E) Buzullar

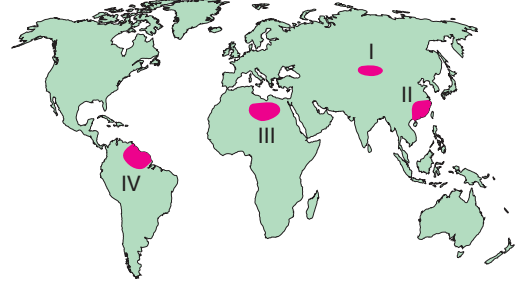
3. Aşağıdaki tabloda bazı yerlerin yerleşmeye uygunluk durumu işaretlenmiştir.

	Yerler	Yerleşmeye Uygun	Yerleşmeye Uygun Değil
I.	Büyük Sahra		✓
II.	Güneydoğu Asya	✓	
III.	Kuzey Kanada		✓
IV.	Grönland'ın iç kesimleri	✓	
V.	Kuzey Amerika'nın doğusu	✓	

Bu yerlerden hangisinin yerleşmeye uygunluğunda hata yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Kurak ve yarı kurak bölgelerde kırsal alanlarda toplu yerleşmeler yaygındır.

Haritada numaralanmış alanların hangisinde bu tür yerleşmelerin yaygın olması beklenir?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) II ve IV

5. Aşağıdakilerden hangisi yerleşmelerin kurulup gelişmesine neden olan faktörlerden biri değildir?

- A) Madenlerin işletilmeye başlanması
B) Gecekondulaşmanın hızlanması
C) Turizm faaliyetlerinin yaygınlaşması
D) Ulaşımda teknolojik gelişmelerin olması
E) Eğitim imkânlarının artması

6. İnsanların yerleşik hayata geçmeleri ilk şehirlerin kurulmasına neden olmuştur. Zamanla insanların ihtiyaçlarına göre farklı fonksiyonlara sahip şehirler ortaya çıkmış.

Aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden daha sonra kurulan şehirlerden biridir?

- A) Tarım şehri B) Sanayi şehri
C) İdari şehir D) Dinî şehir
E) Teknokent